

Yanis Varoufakis

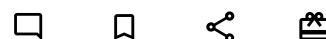
+ SEGUEIX-ME

12/06/2023

Tot el que la IA pot matar

🕒 5 min

Magatzem d'Amazon a Madrid. ALBERTO DI LOLLÌ

La setmana passada ens va portar una bona notícia ben curiosa: la intel·ligència artificial ha permès a un grup d'investigadors desenvolupar un antibiòtic capaç de matar un superbacteri exòtic que havia desafiat tots els medicaments antimicrobians existents. Un algoritme generat per IA va mapejar milers de compostos químics en proteïnes clau d'*Acinetobacter baumannii*, un bacteri que causa

pneumònia i infecta les ferides de manera tan greu que l'Organització Mundial de la Salut l'havia classificat com una de les tres “amenaces crítiques” per a la humanitat.

Inscriu-te a la newsletter Pensem

Les opinions que et fan pensar, t'agradin o no

INSCRIU-T'HI

Un cop realitzat el mapatge, la IA va procedir a inventar una droga efectiva amb característiques noves en comparació amb els antibiòtics existents. Sense l'ajuda de la IA, l'antibiòtic salvavides, avui, continuaria sent un somni impossible. És un triomf científic històric.

Però això té una contrapartida desagradable. ¿Recorden Chris Smalls, el treballador d'Amazon que va organitzar una aturada d'empleats de les instal·lacions de l'empresa a Staten Island, Nova York, per protestar per les condicions de feina durant la pandèmia?

El sindicat de Smalls va ser un revés amarg per als gerents d'Amazon, que havien estat entrenats durant anys per fer servir qualsevol mitjà, just o il·legítim, que impedís que els treballadors se sindicassin

Smalls es va fer conegut quan es va saber que, després d'acomiar-lo, els rics i poderosos directius d'Amazon es van reunir durant hores per planificar com difamar-lo per minar la seva causa. Tot i així, un parell d'anys després, Smalls va organitzar amb èxit el primer (i encara únic)

sindicat d'empleats d'Amazon formalment reconegut als Estats Units. Avui aquest tipus de triomfs estan en perill gràcies a la mateixa tecnologia d'IA que va produir l'antibiòtic germicida.

El sindicat de Smalls va ser un revés amarg per als gerents d'Amazon, que havien estat entrenats durant anys per fer servir qualsevol mitjà, just o il·legítim, que impedís que els treballadors se sindicuessin. En un vídeo que es va filtrar el 2018, es veia com als gerents se'ls entrenava per percebre senyals d'advertiment d'alguna activitat sindical. Se'ls instava a fer servir càmeres de vigilància fora dels magatzems d'Amazon per detectar empleats que donaven voltes un cop acabat el seu torn amb el potencial propòsit de convèncer els seus col·legues que s'unissin a un sindicat. També se'ls animava a escoltar d'amagat les converses dels empleats, a la recerca de paraules clau com "salari digne" o "em sento esgotat".

El 2020 Recode va informar que Amazon havia comprat la geoSPatial Operating Console per monitoritzar els treballadors sospitosos d'organitzar activitats sindicals

Poc després, un programari va reemplaçar, o almenys va millorar, els mètodes primitius de vigilància dels caps. El 2020 Recode va informar que Amazon havia comprat la geoSPatial Operating Console (SPOC, per les sigles en anglès) per monitoritzar els treballadors sospitosos d'organitzar activitats sindicals. I *Vice* va publicar que el departament de recursos humans d'Amazon monitoritzava el correu i els grups de Facebook dels empleats per estar previngut si es convocaven vagues o accions col·lectives.

El programari categoritzava els trets i comportaments dels treballadors per determinar si podien tenir tendències prosindicals. Però el poder predictiu del programari va decebre Amazon, de manera que la companyia va continuar depenent de la vigilància dels gerents regionals sobre els treballadors.

Tot això, ara, ha quedat eclipsat per la IA. Quina necessitat hi ha que els gerents vigilin els empleats o de comprar programari per llegir les seves publicacions i pàgines de Facebook, quan un sistema d'IA centralitzat pot detectar frases i comportaments prosindicalistes a tots els magatzems d'Amazon de manera automàtica, en temps real i a cost zero?

Un fet desconcertant és que la IA *mata-sindicats* depèn exactament dels mateixos avenços científics que van produir el germicida de què parlàvem al principi de l'article. Abans de la IA, els investigadors categoritzaven les molècules com a vectors que contenien o no contenien certs grups de substàncies químiques. No era una pràctica ni diferent, ni més eficient, que el programari SPOC d'Amazon que categoritzava els empleats basant-se en la seva suposada inclinació per crear un sindicat.

Protestes a Nova York contra el tracte que Amazon ofería als seus treballadors durant la pandèmia, una època en què l'empresa va obtenir grans beneficis i en què els empleats van sentir-se desprotegits.
JUSTIN LANE / EFE

Els programes germicides d'IA, per contra, depenen de xarxes neuronals i models d'aprenentatge automàtic capaços d'explorar espais químics que als investigadors humans els costaria dècades analitzar. Després se'ls entrena per analitzar l'estructura molecular de les proteïnes d'un germen i identificar-ne compostos amb una alta probabilitat de matar-lo.

Els programes *mata-sindicats* d'IA depenen del mateix procés. L'única diferència és que, en lloc d'espais químics i molècules, la IA explora els magatzems, en concret les dades dels empleats, que es carreguen constantment, i en temps real, al programa procedents dels dispositius electrònics que els treballadors han de portar a tot arreu mentre són al seu lloc de treball –també quan van al lavabo.

Aquests sistemes d'IA aprenen a dissenyar estratègies per neutralitzar el seu objectiu, ja sigui un conjunt de proteïnes al cor d'un germen o un grup de treballadors que són a la sala de descans. En tots dos casos, la IA categoritza els seus objectius en vectors que, posteriorment, són utilitzats per maximitzar la probabilitat d'eliminar-los.

Tot plegat era inevitable. La humanitat ha demostrat ser prou brillant per desenvolupar algoritmes d'IA capaços de descodificar completament les proteïnes d'un bacteri assassí –sense cap intervenció humana– i crear un antibiòtic efectiu. ¿Algú dubtava que conglomerats com Amazon ho aprofitarien per identificar, i reduir, els llocs de treball de la seva cadena de subministrament on la IA prediu més probabilitat de sindicació?

La IA està empoderant els conglomerats per enterrar l'única institució capaç de donar als treballadors un mínim de poder en un món on pràcticament no en tenen gens: els sindicats

Alguns economistes professen la idea que les forces de l'oferta i la demanda funcionen de manera fiable per garantir que el canvi tecnològic ens beneficiï. Aquesta ficció els permet apartar la mirada de la viciada lluita de classes que es produeix davant mateix dels seus nassos. Una lluita que arruïna la vida a milions de persones i que impedeix, alhora, que la macroeconomia generi (almenys sense nivells de deute insostenibles) prou demanda dels productes que la tecnologia pot produir.

Warren Buffett, que deu el seu èxit en gran mesura a ignorar les il·lusions dels economistes, ho va dir amb molt d'enginy: "La guerra de

classes és real i la nostra classe l'està guanyant de manera indiscutible". Això va ser abans que els dispositius digitals impulsats per algoritmes reemplaçessin els supervisors a les zones de producció, dictant el ritme del treball i imposant un règim de vigilància total que fa que les fàbriques del film *Temps moderns* de Charles Chaplin semblin un paradís per als treballadors. Com si amb això no n'hi hagués prou, avui la IA està empoderant els conglomerats per enterrar l'única institució capaç de donar als treballadors un mínim de poder en un món on pràcticament no en tenen gens: els sindicats.

La guerra de classes que va admetre Buffett aviat enfrontarà el capital basat en el núvol, proveït d'IA, amb el precariat mundial, i aquest últim perdrà, i tornarà a perdre. Més enllà de la política o de les aspiracions de cadascú, hauria de quedar clar que aquesta economia és atroç i insostenible.

Copyright Project Syndicate

Yanis Varoufakis és exministre de Finances de Grècia